

Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ostrowie Wielkopolskim
za rok 2021
oraz
wykaz potrzeb w zakresie
pomocy społecznej

Ostrów Wielkopolski, marzec 2022 rok

Spis Treści

Wstęp

Sprawozdanie z działalności

I. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej

1. Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim
2. Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
 - 2.1. Zadania własne gminy
 - 2.2. Zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej
 - 2.3. Wydane decyzje administracyjne z zakresu pomocy społecznej w roku 2021
 - 2.4. Inne zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2021
 - 2.5. Programy unijne i ministerialne

II. Realizacja zadań z zakresu wsparcia rodziny

III. Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych

IV. Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych

1. Świadczenia rodzinne
2. Świadczenie rodzicielskie
3. Zasiłek dla opiekuna
4. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego
5. Świadczenia wychowawcze 500+
6. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka

V. Budżet i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej

WSTĘP

Ustawa o pomocy społecznej wyznacza dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zasadnicze miejsce w strukturze pomocy społecznej. Samorząd miasta Ostrowa Wielkopolskiego realizuje przy pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zarówno zadania własne, jak i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej został upoważniony do realizowania innych zadań nałożonych na samorząd gminy, wynikających z:

- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o prawie energetycznym,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

Odpowiednio w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wyróżnia się działy zajmujące się merytorycznie poszczególnymi sprawami: Dział Pomocy Środowiskowej, Dział Wsparcia Rodziny, Dział Świadczeń, Dział Usług Opiekuńczych, Dział Dodatków Mieszkaniowych i Dział Świadczeń Rodzinnych.

Niniejsze opracowanie w pierwszej części prezentuje sprawozdanie z realizacji zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za 2021 rok w porównaniu z latami 2019 i 2020, natomiast druga część przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

I. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej

Pomocy społecznej udziela się z powodu:

- 1) ubóstwa,
- 2) sieroctwa,
- 3) bezdomności,
- 4) bezrobocia,
- 5) niepełnosprawności,
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- 7) przemocy w rodzinie,
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 13) alkoholizmu lub narkomanii,
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej, przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednej z w/w okoliczności.

W 2021 roku kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 701 zł, natomiast dla osoby w rodzinie wynosi 528 zł na osobę w rodzinie.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany:

- 1) specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi;
- 2) zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

Natomiast pomoc w zakresie dożywiania z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% wyżej wymienionego kryterium dochodowego, tj. 1.051,50 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 792,00 zł na osobę w rodzinie.

1. Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim

Ośrodek w roku 2021 pomocą społeczną, tj. świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi oraz pracą socjalną objął 1852 rodziny (3217 osób w tych rodzinach).

Analizując liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej pod względem struktury **największą grupę stanowią rodziny emerytów i rencistów: 686 rodzin.** Dalej w kolejności są rodziny z dziećmi: 365 oraz rodziny niepełne: 139. Powyższe dane na przełomie 2019-2021 przedstawia tabela nr 1.

Tab. 1 Struktura rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2019 – 2021

Wyszczególnienie		Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
Rok		2019	2020	2021	2019	2020	2021
Rodziny ogółem		1749	1828	1852	3046	3245	3217
o liczbie osób	1	1115	1168	1203	1115	1168	1203
	2	285	288	289	570	576	578
	3	158	155	144	474	465	432
	4	110	113	114	440	452	456
	5	57	66	66	285	330	330
	6 i więcej	24	38	36	162	254	218
w tym: rodziny z dziećmi ogółem		342	366	365	1251	1388	1386
o liczbie dzieci	1	140	141	135	378	386	363
	2	117	129	131	431	484	491
	3	63	64	64	297	306	312
	4	10	19	23	57	113	132
	5	7	6	7	49	42	49
	6	5	6	4	39	47	31
	7 i więcej	0	1	1	0	10	8
w tym: rodziny niepełne ogółem		157	152	139	487	491	427
o liczbie dzieci	1	72	66	65	163	146	146
	2	51	47	45	165	152	143
	3	26	26	18	112	115	73
	4 i więcej	8	13	11	47	78	65
w tym: rodziny emerytów i rencistów ogółem		653	681	686	844	876	857
o liczbie osób	1	497	517	546	497	517	546
	2	130	139	120	260	278	240
	3	18	20	14	54	60	42
	4 i więcej	8	5	6	33	21	29

Źródło danych: MRiPS-03

Do głównych powodów trudnej sytuacji życiowej mających wpływ na przyznanie pomocy należały:

- długotrwała lub ciężka choroba,
- niepełnosprawność,
- ubóstwo,

- bezrobocie,
- przemoc w rodzinie.

Dane szczegółowe obrazujące powody przyznawania pomocy na przestrzeni lat prezentuje tabela 2.

Tab. 2 Powody korzystania z systemu pomocy społecznej w latach 2019 – 2021

L.p	Powody korzystania z pomocy	Liczba rodzin ogółem		
		2019	2020	2021
1	długotrwała lub ciężka choroba	1103	1150	1220
2	niepełnosprawność	768	733	785
3	ubóstwo	717	849	770
4	bezrobocie	385	420	410
5	bezradność	293	289	299
6	przemoc w rodzinie	234	345	398
7	alkoholizm	138	118	137
8	potrzeba ochrony macierzyństwa	98	86	87
9	bezdomność	46	49	46
10	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	30	31	41
11	narkomania	5	8	6
12	zdarzenie losowe	4	7	3
13	sieroctwo	0	0	0
14	klęska żywiołowa	0	0	0

Źródło danych: MRiPS-03

W 2021 roku rodzin, którym przyznano świadczenie w ramach zadań własnych i zleconych było 1605, (liczba osób w rodzinach wyniosła 2663). Samą pracą socjalną w 2021 roku objęto 247 osób, (liczba osób w rodzinach wyniosła 554). Powyższe dane dotyczące liczby rodzin przedstawia tabela nr 3.

Tab. 3 Rodziny, którym przyznano świadczenie w ramach zadań własnych i zleconych oraz objęte pracą socjalną w latach 2019 – 2021

Rok	Liczba rodzin		
	2019	2020	2021
Świadczenie przyznane w ramach zadań własnych i zleconych	1554	1585	1605
Rodziny objęte tylko pracą socjalną	195	243	247
Razem	1749	1828	1852

2. Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.1. Zadania własne gminy

2.1.1. Udzielenie schronienia

W 2021 roku na terenie Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski funkcjonowały dwa schroniska:

- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta mieszczące się przy ul. Olszynowej 53A,
- Schronisko dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi prowadzone przez Caritas Diecezji Kaliskiej mieszczące się przy ul. Ledóchowskiego 8.

Schroniska zapewniają pobyt osób bezdomnych z dotacji miasta (80%) oraz ze środków własnych (20%). Dotacje przekazywane są na podstawie umów o wsparcie realizacji zadania publicznego dotyczącego schronienia. Dotacje w 2021 roku wynosiły:

- Schronisko dla mężczyzn: 160.000,00 zł,
- Schronisko dla kobiet: 70.000,00 zł,

W 2021 roku do schronisk skierowano 31 mężczyzn oraz 5 kobiet. Ogółem 36 osób.

**Tab. 4 Dane statystyczne dotyczące osób przebywających w schroniskach
za lata 2019 – 2021**

Rok	Schronisko dla kobiet		Schronisko dla mężczyzn	
	Liczba osób	Budżet - dotacja	Liczba osób	Budżet - dotacja
2019	14	55.100,00	34	102.600,00
2020	13	57.700,00	27	122.600,00
2021	5	70.000,00	31	160.000,00

Ponadto na terenie miasta Ostrowa Wielkopolskiego funkcjonowała noclegownia dla bezdomnych mężczyzn prowadzona przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta mieszcząca się przy ul. Olszynowej 53A. Dotacja miasta dla noclegowni w 2021 roku wyniosła 100.000,00 zł. Z noclegowni skorzystało 10 osób.

2.1.2. Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”

Dnia 01 stycznia 2019 roku weszła w życie Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku, w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (*M.P z 2018 r. poz.1007*).

Zgodnie z ww. programem Rada Miejska Ostrowa Wielkopolskiego:

- Uchwałą Nr III/16/2018 z dnia 11 grudnia 2018 roku podwyższyła kryterium dochodowe uprawniające do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
- Uchwałą Nr III/15/2018 z dnia 11 grudnia 2018 roku określiła zasady zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
- Uchwałą Nr IV/30/2018 z dnia 27 grudnia 2018 roku ustanowiła program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole” na lata 2019 – 2023, na podstawie którego dyrektorzy placówek oświatowych, w szczególnie uzasadnionych przypadkach mogą objąć dzieci

posiłkiem, bez wywiadu środowiskowego i decyzji MOPS. Program osłonowy w całości finansowany jest ze środków własnych.

W 2021 roku Ośrodek na program „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 wydatkował kwotę ogółem 1.505.104,20 zł, z tego:

- 589.796,50 zł środki własne,
- 915.307,70 zł środki budżetu państwa - *w formie dotacji celowej na podstawie zawartej umowy z Wojewodą.*

W ramach programu przyznano:

1) gorący posiłek dla 330 osób, na kwotę: 307.265,70 zł (z dowozem),

z tego:

- dla 206 dzieci (przedszkola – 111 osób; szkoły – 100 osób, 5 dzieci powieła się z uwagi na przejście w 2021 r. z przedszkola do szkoły) na kwotę 89.471,90 zł,
- dla 10 dzieci – w ramach programu osłonowego, na wniosek dyrektora placówki oświatowej, na kwotę 2.087,00 zł,
- dla 114 osób dorosłych – na kwotę 215.706,80 zł, (z dowozem).

Dożywianie dzieci prowadzone było w szkołach i przedszkolach. Dodatkowo finansowane było dożywianie uczniów korzystających z zajęć w świetlicy socjoterapeutycznej prowadzonej przez Konferencję Stowarzyszenia Św. Wincentego A’Paulo im. Kazimierza Rolewskiego.

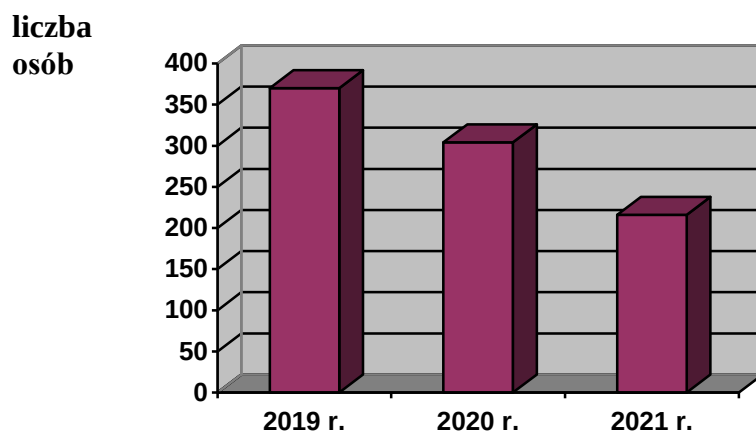
Tab. 5 Liczba osób korzystających z posiłków, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021 - ogółem

Rok	Liczba osób	Liczba posiłków	Średnie świadczenie	Budżet
2019	517	61.278	7,02	430.337,78
2020	426	38.279	8,65	331.036,65
2021	330	34.281	8,96	307.265,70

Tab. 6a Dożywianie dzieci

Rok	Liczba osób	Liczba posiłków	Średnie świadczenie	Budżet
2019	370	36.584	5,64	206.363,20
2020	304	14.112	5,86	82.686,50
2021	216	14.724	6,22	91.558,90

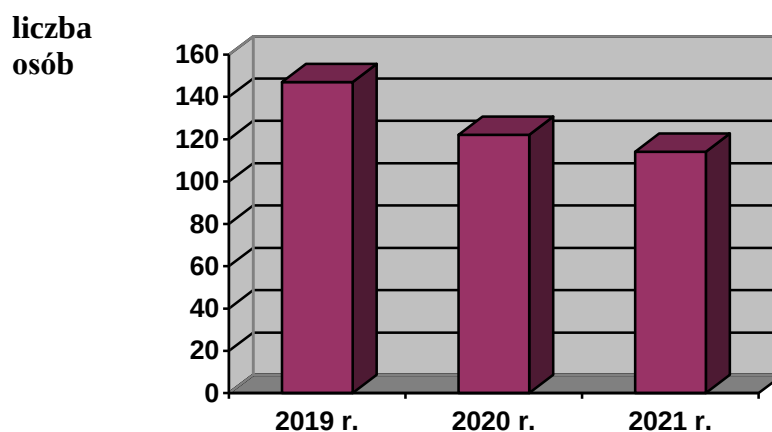
Wyk. nr 1 Liczba dzieci korzystających z posiłku w latach 2019 – 2021 w ramach programu „Posilek w szkole i w domu”

Tab. 6b Dożywianie dorosłych

Rok	Liczba osób	Liczba posiłków	Średnie świadczenie	Budżet
2019	147	24.694	9,07	223.974,58
2020	122	24.167	10,28	248.350,15
2021	114	19.557	11,03	215.706,80

Wyk. nr 2 Liczba dorosłych korzystających z posiłków w latach 2019 – 2021 w ramach programu „Posilek w szkole i w domu”

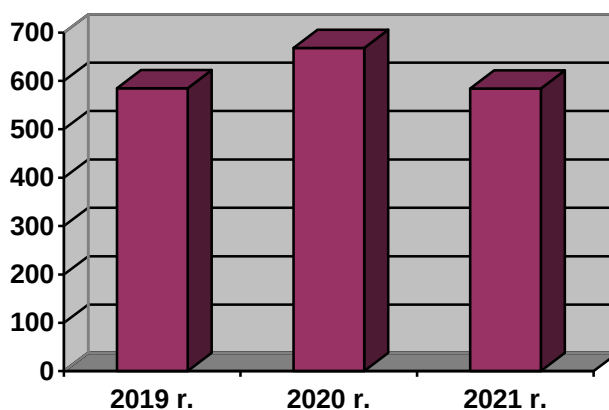

- 2) świadczenie pieniężne na zakup posiłku, w formie zasiłku celowego dla 584 osób, w 573 rodzinach na kwotę 1.197.838,50 zł.

Tab. 7 Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Budżet
2019	585	1.054	3.087	788.515,00
2020	668	1.402	2.415	1.234.368,34
2021	584	1.137	1.611	1.197.838,50

Wyk. nr 3 Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego w latach 2019 – 2021 w ramach programu „Posilek w szkole i w domu”

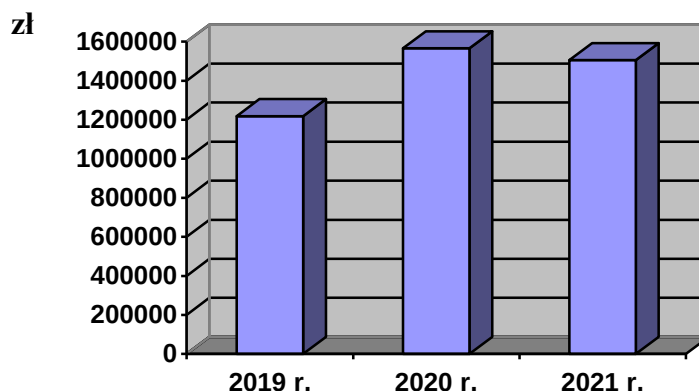

Tab. 8 Środki finansowe wydatkowane na program „Posilek w szkole i w domu” w latach 2019 – 2021*

Rok	Budżet ogółem	W tym	
		Z budżetu państwa	Z budżetu gminy
2019	1.218.852,78	716.175,79	502.676,99
2020	1.565.404,99	927.815,54	637.589,45
2021	1.505.104,20	915.307,70	589.796,50

* wydatki na posiłki oraz na świadczenia pieniężne na zakup posiłków

Wyk. nr 4 Środki finansowe wydatkowane na program „Posilek w szkole i w domu” w latach 2019– 2021

2.1.3. Świadczenie usług opiekuńczych

Usługi opiekuńcze należą do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Z tej formy pomocy korzystają osoby, które ze względu na wiek, chorobę, czy też inną przyczynę wymagają pomocy, zaś najbliższa rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi Opiekuńcze obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, jednak ich zakres i wymiar dostosowany jest indywidualnie do potrzeb podopiecznych.

Zakres udzielania pomocy ustalany jest przez pracownika socjalnego podczas wywiadu środowiskowego w domu podopiecznego.

Usługi opiekuńcze obejmują w szczególności pomoc w zakresie:

- higieny osoby leżącej,
- utrzymania mieszkania podopiecznego w czystości,
- zakupu artykułów żywnościowych, środków higieny osobistej, artykułów przemysłowych z zasobów finansowych podopiecznego oraz rozliczanie się z otrzymanych pieniędzy,
- załatwiania spraw bieżących (wezwanie lekarza, pielęgniarki, dostarczenie leków, dokonywanie opłat bieżących),
- przygotowywania posiłków oraz karmienie osoby z niedowładem,
- przynoszenia opału i palenie w piecu.

Usługi opiekuńcze zasadniczo świadczone są od poniedziałku do piątku w godzinach 8⁰⁰ do 16⁰⁰. Ze względu na konieczność zaspokojenia potrzeb podopiecznych związanych z ich egzystencją i prawidłowym funkcjonowaniem, świadczymy usługi opiekuńcze również w godzinach popołudniowych oraz w soboty, niedziele i święta w sytuacji jak podopieczny nie ma rodziny.

Uchwała Nr XLIII/557/2009 Rady Miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego z dnia 29 grudnia 2009 roku określa szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat i tryb ich pobierania.

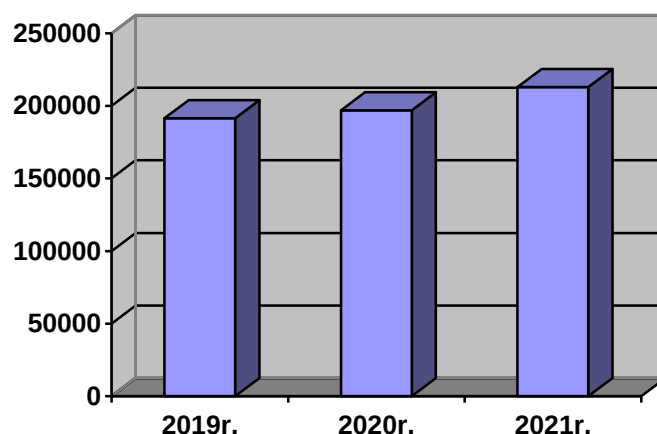
W roku 2021 usługami opiekuńczymi objęte było 521 osób, w tym 410 kobiet oraz 111 mężczyzn. Podopieczni ponosili odpłatność za przyznane usługi opiekuńcze ustalone w trybie decyzji administracyjnej. Z bezpłatnych usług opiekuńczych w 2021 roku skorzystało 198 osób, w tym 176 osób powyżej 90-tego roku życia. Koszt jednej godziny usług opiekuńczych w okresie od 01 stycznia do 31 marca 2021 roku wynosił 29,06 zł, natomiast od 01 kwietnia do 31 grudnia 2021 roku 33,38 zł. Na realizację usług opiekuńczych wydatkowano w 2021 roku kwotę 7 276 967,64 zł.

Realizację usług opiekuńczych w latach 2019-2021 przedstawia poniższe zestawienie.

Tab. 9 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych, liczba godzin, koszt 1 godziny usługi w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt 1 godz.
2019	553	191 407	25,96 zł
2020	558	196 967	29,06 zł
2021	521	212 913	33,38 zł

Wyk. nr 5 Liczba wykonanych godzin usług opiekuńczych w latach 2019 - 2021

2.1.4. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach wsparcia dziennego

Zapewnienie pomocy w placówce wsparcia dziennego odbywa się w Dziennym Domu „Senior +”, który stanowi odrębną jednostkę organizacyjną i posiada 40 miejsc. Skierowanie następuje na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez MOPS. W 2021 roku Ośrodek skierował 48 osób. Obecnie z powodu braku miejsc 22 osoby oczekują na przyjęcie.

2.1.5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłku okresowego

Jest to zadanie własne gminy dotowane z budżetu państwa, przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe.

Z pomocy w formie zasiłku okresowego w 2021 roku skorzystało 238 osób w ilości 1.391 świadczeń na kwotę 505.997,00 zł, w tym z budżetu państwa 494.815,00 zł., ze środków własnych 11.182,00 zł. Średnia wartość zasiłku okresowego miesięcznie wynosiła 363,76zł. Głównym powodem przyznania zasiłku okresowego było bezrobocie. Z tego tytułu skorzystało w 2021 roku 148 osób.

Ponadto zasiłki te przyznawano m. in. z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności oraz innych przyczyn, jak np. wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Tab. 10 Liczba osób otrzymujących zasiłki okresowe, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019 – 2021 ogółem

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń*	Średnie świadczenie	Budżet
2019	280	1.473	348,43	513.237,27
2020	255	1.588	370,63	588.556,80
2021	238	1.391	363,76	505.997,05

*świadczenie – jeden zasiłek miesięczny

Tab. 11 Zasiłki okresowe przyznane z tyt. bezrobocia

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	132	722	343,98	248.350,00
2020	153	890	366,64	326.308,00
2021	148	804	361,61	290.733,05

Tab. 12 Zasiłki okresowe przyznane z tyt. długotrwałej choroby

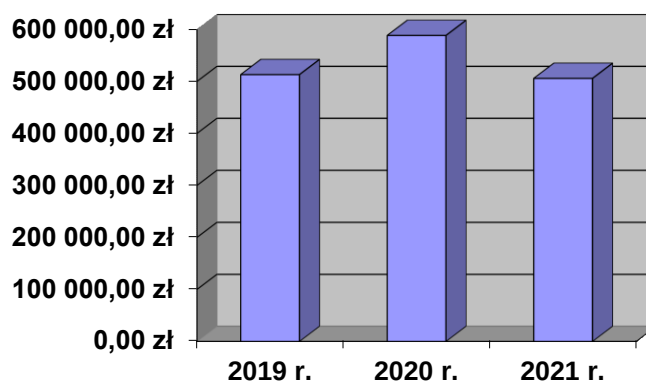
Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	91	334	330,54	110.399,00
2020	60	311	366,11	113.860,00
2021	45	216	340,37	73.520,00

Tab. 13 Zasiłki okresowe przyznane z tyt. niepełnosprawności i innych przyczyn

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	100	417	370,48	154.488,27
2020	77	387	383,43	148.388,80
2021	79	371	382,06	141.744,00

Analizując dane przedstawione w tabeli nr 10 należy stwierdzić, że w 2021 roku nastąpił niewielki spadek liczby osób otrzymujących zasiłki okresowe w porównaniu z 2020 rokiem. Głównym powodem spadku liczby osób otrzymujących zasiłki okresowe jest spadek liczby osób, które otrzymały zasiłki z tytułu długotrwałej choroby. Należy zaznaczyć, że osoby długotrwale chore są motywowane do wystąpienia o orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, które to kwalifikuje do innych form pomocy np. zasiłku stałego. Część z podopiecznych uzyskała wiek emerytalny kwalifikujący do emerytury lub zasiłku stałego z powodu wieku. Na spadek danych wpływ miały również zgony długotrwale korzystających z pomocy. W stosunku do osób bezrobotnych pracownicy socjalni podejmują działania w kierunku ich usamodzielnienia, tj. aktywizacji do podjęcia zatrudnienia. Wg danych pracowników socjalnych w roku 2021 usamodzielnionych zostało 31 osób.

Dane dotyczące zasiłków okresowych przyznawanych z tytułu długotrwałej choroby, niepełnosprawności i innych przyczyn obrazują tabele 12 i 13.

Wyk. Nr 6 Środki finansowe wydatkowane na zasiłki okresowe w latach 2019-2021

2.1.6. Przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego

Zasiłek celowy oraz celowy specjalny jest zadaniem własnym gminy, świadczeniem jednorazowym, przyznany w celu zaspokojenia konkretnej potrzeby bytowej, tj.:

- opał,
- pokrycie kosztów mieszkaniowych,
- odzież,
- środki czystości,
- żywność,
- obuwie,
- pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia,
- pokrycie kosztów remontu mieszkania,
- zakup niezbędnych przedmiotów użytku domowego,
- pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

Najwięcej zasiłków celowych przyznano na zakup opału, pokrycie kosztów mieszkaniowych, odzieży i obuwia, leków i leczenia, środków czystości, co obrazuje poniższe zestawienie. Należy zaznaczyć, że w zakresie pomocy na zakup żywności Ośrodek przyznawał na ten cel głównie świadczenia pieniężne z programu „Posiłek w szkole i w domu” co jest omówione w pkt 2.1.2. niniejszego sprawozdania.

Tab. 14 Zasiłki celowe

Rodzaj niezbędnej potrzeby życiowej	Liczba rodzin		
	2019	2020	2021
Opał	276	243	220
Pokrycie kosztów mieszkaniowych	180	180	165
Odzież	174	110	132
Pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia	148	146	105
Środki czystości	130	202	153
Obuwie	105	59	78
Żywność	90	16	8
Pokrycie kosztów remontu mieszkania	8	7	1
Na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	4	7	3
Drewno	1	1	0
Zakup niezbędnych przedmiotów użytku domowego	5	2	1

Pomoc w formie zasiłku celowego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej może być przyznana w formie pieniężnej lub świadczenia niepieniężnego. Jest świadczeniem przyznawanym w ramach tzw. „uznania administracyjnego”. Zasiłki w formie niepieniężnej są przyznawane w formie talonów, które uprawniają do zakupu artykułów pierwszej potrzeby spożywczo-przemysłowych z wyłączeniem artykułów alkoholowych i tytoniowych. Talony można realizować w ponad 200 punktach handlowych. Powyższa forma pomocy uniemożliwia marnotrawienie środków finansowych oraz przeznaczanie ich na niewłaściwe cele.

W 2021 roku przyznano zasiłki w talonach na kwotę 33.700,00 zł. W tym nie tylko zasiłki celowe, ale również okresowe i stałe.

Tab. 15 Liczba osób otrzymujących zasiłki celowe, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019 – 2021

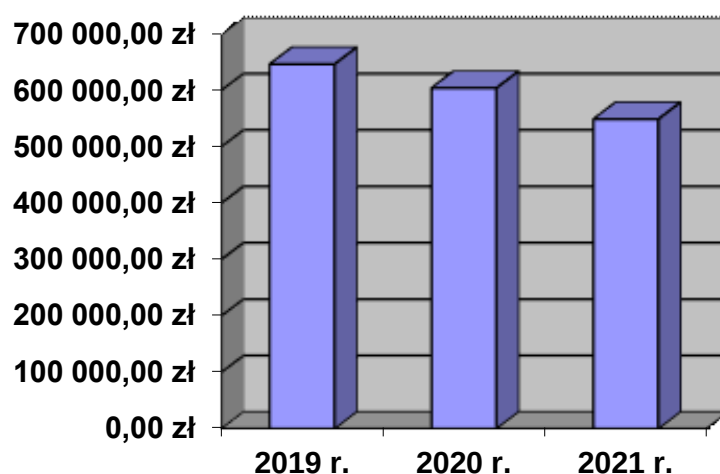
Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	682	2.238	288,81	646.366,08
2020	666	2.073	291,40	604.077,12
2021	556	1.747	314,18	548.876,66

W roku 2021 zauważa się mniejszą ilość osób, którym decyzja przyznano zasiłek celowy. Część z podopiecznych uzyskała wiek emerytalny kwalifikujący do emerytury. Na spadek danych wpływ miały również zgony długotrwale korzystających z pomocy. W stosunku do osób bezrobotnych pracownicy socjalni podejmują działania w kierunku ich usamodzielnienia tj. aktywizacji do podjęcia zatrudnienia. Wg. danych pracowników socjalnych, w roku 2021 usamodzielnionych zostało 31 osób, co również przełożyło się na przyznawanie zasiłków celowych.

Zaznaczyć należy, że zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, i nie powinna być traktowana jako źródło dochodu służące do zaspokajania wszystkich choćby najbardziej uzasadnionych potrzeb życiowych klientów. Nie jest rolą pomocy społecznej ponoszenie pełnych kosztów utrzymania osób korzystających ze świadczeń, lecz jedynie udział w granicach możliwości MOPS w pokonywaniu przez osoby i rodziny trudności materialnych i życiowych. Art.3 ust.3 i 4 cyt. ustawy stanowi natomiast, że rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie

do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, natomiast potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Dlatego tak ważna jest dokładna diagnoza sytuacji klienta, jego możliwości w pokonaniu trudności, nie wyręczanie a wspomaganie i motywowanie do zmiany, prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych. Z punktu widzenia dyscypliny finansów publicznych to racjonalne gospodarowanie budżetem na świadczenia z pomocy społecznej, biorąc pod uwagę wielość zadań publicznych do realizacji oraz zachowanie rezerwy środków na sytuacje nie przewidziane tj. zdarzenia losowe.

Wyk. nr 7 Środki finansowe wydatkowane na wypłatę zasiłków celowych w latach 2019 – 2021

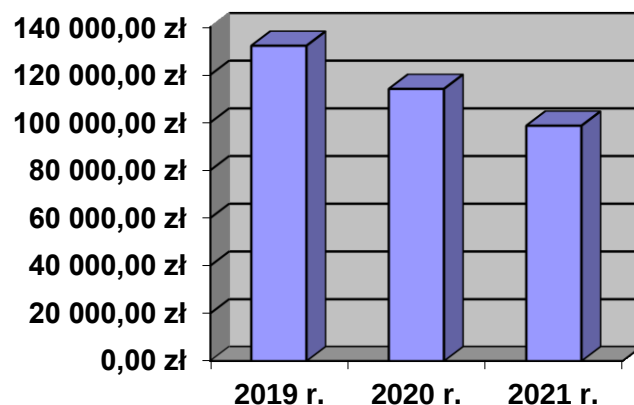

Tab. 16 Liczba osób otrzymujących zasiłki celowe specjalne, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	181	326	405,54	132.206,00
2020	174	297	384,25	114.121,00
2021	134	242	407,80	98.687,00

Zasiłek celowy specjalny przyznawany jest w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe. W 2021 roku 134 osoby skorzystały z tej formy pomocy w ilości 242 świadczeń, na łączną kwotę 98.687,00 zł. głównie na zakup opału, leków i leczenia. Zaznaczyć należy, że pracownicy socjalni przyznając specjalne zasiłki celowe wnikliwie analizują sytuację klienta pod kątem szczególnie uzasadnionego przypadku, zasobów i możliwości klienta do pokonania trudnej sytuacji, w tym badają sytuację finansową pod kątem nie tylko dochodów liczonych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ale faktycznie posiadanych środków finansowych tj. świadczenia wychowawcze, trzynaste i czternaste emerytury, świadczenie uzupełniające, pomoc ze strony rodziny itp. Dodać należy, że w 2021 roku DPŚ wydał 63 decyzje odmowne w zakresie zasiłków celowych, w przeważającej części z uwagi na brak współdziałania klienta z pracownikiem socjalnym.

Wyk. nr 8 Środki finansowe wydatkowane na wypłatę zasiłków celowych specjalnych w latach 2019 – 2021

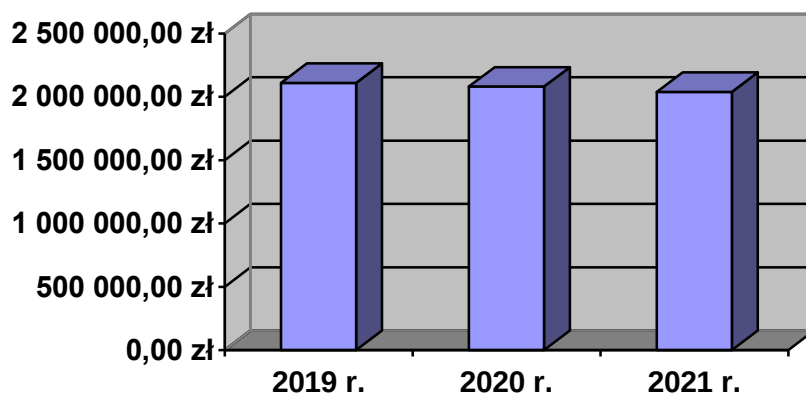
2.1.7. Przyznawanie i wypłacanie zasiłku stałego

Wypłata zasiłków stałych od lipca 2009 roku na mocy zmian w ustawie o pomocy społecznej stała się zadaniem własnym gminy z możliwością dotacji z budżetu państwa do 100% realizacji zadania. W 2021 roku zadanie to dofinansowano w pełnej kwocie. Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Świadczenie to jest zróżnicowane pod względem wysokości w zależności od dochodu rodziny. W 2021 roku pomocy w tej formie udzielono 367 osobom w ilości 3.812 świadczeń, na ogólną kwotę 2.039.072,80 zł.

Tab. 17 Liczba osób otrzymujących zasiłki stałe, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021 – ogółem

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	380	3.835	549,80	2.108.482,33
2020	363	3.828	543,48	2.080.447,78
2021	367	3.812	534,91	2.039.072,80

Wyk. nr 9 Środki finansowe wydatkowane na wypłatę zasiłków stałych w latach 2019–2021

Tab. 18 Zasilki stałe dla osób samotnie gospodarujących

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	335	3.424	582,23	1.993.570,04
2020	326	3.456	571,10	1.973.720,81
2021	329	3.421	563,14	1.926.515,98

Tab. 19 Zasilki stałe dla osób w rodzinach

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	48	411	279,59	114.912,29
2020	41	372	286,90	106.726,97
2021	39	391	287,87	112.556,82

Jak wynika z tabel największą grupę wśród osób pobierających zasiłek stały stanowią osoby samotne. Na przestrzeni lat liczba osób pobierających zasiłki stałe oraz wydatki na zasiłki stałe podlegają niewielkim wahaniom.

2.1.8. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Ośrodek opłaca składki na ubezpieczeni zdrowotne osobom pobierającym zasiłek stały, które nie mają ich opłacanych z innego tytułu. W 2021 roku objęto tą formą pomocy 344 osoby. Z tego tytułu wydatkowano 176.084,63 zł.

Tab. 20 Składki na ubezpieczenie zdrowotne, liczba osób, świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	365	3.659	50,20	183.670,51
2020	340	3.636	49,77	180.963,43
2021	344	3.578	49,21	176.084,63

2.1.9. Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osoby nieposiadające ubezpieczenia zdrowotnego mają prawo do bezpłatnego korzystania ze świadczeń zdrowotnych, jeżeli spełniają kryterium dochodowe pomocy społecznej. Prawo to potwierdza w imieniu Prezydenta Dyrektor MOPS. W 2021 roku wydano 118 decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych.

Tab. 21. Liczba decyzji potwierdzających prawo do świadczeń zdrowotnych

Rok	Liczba wydanych decyzji potwierdzających prawo do świadczeń zdrowotnych
2019	147
2020	89
2021	118

2.1.10. Kierowanie do domów pomocy społecznej

W 2021 roku skierowano do domów pomocy społecznej 42 nowe osoby, a zmarło 25 osób, natomiast sfinansowano pobyt w DPS dla 147 osób, ogółem na 1.510 świadczeń. Wydatkowano kwotę: 4.825.736,50 zł, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2020 o 18,21%.

Liczba osób, za które ponoszona była odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej w porównaniu z 2020 r. wzrosła. Wzrost wydatków na to zadanie wynika ze zwiększania kosztów utrzymania pensjonariuszy w DPS.

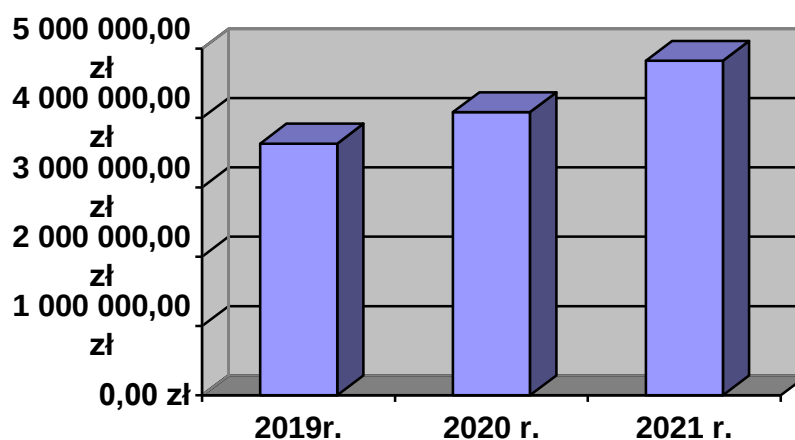
Powyższe dane obrazuje tabela nr 22.

Tab. 22 Liczba osób, za które ponoszona była odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń*	Średnie świadczenie	Budżet
2019	134	1.326	2.737,12	3.629.420,37
2020	142	1.529	2.670,00	4.082.434,51
2021	147	1.510	3.195,85	4.825.736,50

* świadczenie – odpłatność miesięczna za 1 osobę

Wyk. nr 10 Wydatkowane środki finansowe za pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2019 - 2021

2.2. Zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej

2.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, jednak ich zakres i wymiar dostosowany jest indywidualnie do potrzeb podopiecznych. Zakres udzielania pomocy ustalany jest przez pracownika socjalnego podczas wywiadu środowiskowego w domu podopiecznego.

W ramach specjalistycznych usług opiekuńczych realizujemy:

- specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi – w miejscu zamieszkania,
- specjalistyczne usługi dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi w specjalistycznej jednostce.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmują w szczególności pomoc w zakresie:

- uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- interwencje i pomoc w życiu rodzinnym,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi,

- pielęgnacja jako wspomaganie procesu leczenia,
- rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nie objętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- pomoc mieszkaniowa,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych,
- zakup artykułów żywnościowych, środków higieny osobistej, artykułów przemysłowych z zasobów finansowych podopiecznego oraz rozliczanie się z otrzymanych pieniędzy,
- załatwianie spraw bieżących (wezwanie lekarza, pielęgniarki, dostarczenie leków, dokonywanie opłat bieżących),
- przygotowywanie posiłków oraz karmienie osoby z niedowładem,
- przynoszenie opału i palenie w piecu.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania są świadczone od poniedziałku do piątku w godzinach 8⁰⁰ do 16⁰⁰. Ze względu na konieczność zaspokojenia potrzeb podopiecznych, związanych z ich egzystencją i prawidłowym funkcjonowaniem, usługi te świadczone są również w godzinach popołudniowych, w soboty, niedziele oraz święta.

W roku 2021 usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były w okresie od 01.01.2021 roku do 31.12.2021 roku przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu.

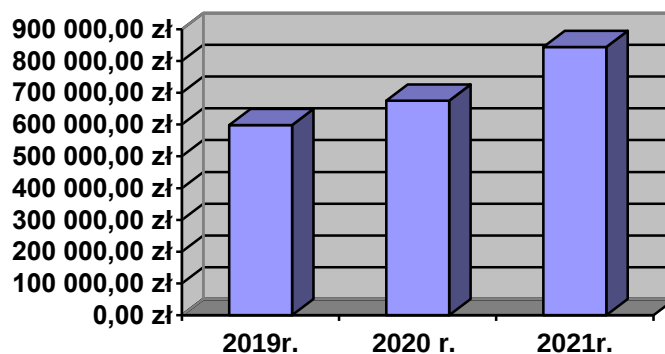
W roku 2021 specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych było 31 osób z zaburzeniami psychicznymi. Wykonano 21 193 godziny w/w usług. Koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych w okresie od 01.01.2021 do 10.01.2021 roku wynosił 32,35 zł natomiast od roku od 11.01.2021 roku do 31.12.2021 roku wynosił 40,00 zł.

Realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2019-2021 przedstawia poniższe zestawienie.

Tab. 23 Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – w miejscu zamieszkania, liczba godzin oraz wykonanie budżetu w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba godzin	Wyk. budżetu
2019	30	21 357	597.996,00 zł
2020	29	20 870	675.144,50 zł
2021	31	21 193	844 445,80 zł

Wyk. nr 11 Środki finansowe wydatkowane na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2019 – 2021

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi obejmują:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowania do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzenia treningów samoobsługi i umiejętności społecznych oraz interwencje i pomoc w życiu w rodzinie,
- dostęp do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych w zależności od potrzeb, między innymi: logopedy, psychologa, pedagoga.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi świadczone są od poniedziałku do soboty przez Niepubliczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną „PRO-MOC” w siedzibie poradni w Ostrowie Wielkopolskim ul. Krotoszyńska 157 oraz Fundację Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” w siedzibie Fundacji w Ostrowie Wielkopolskim ul. Żeromskiego 2d.

Od 04.02.2020 roku do 18.12.2021 roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych było 49 dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Łącznie wykonano 4836 godzin w/w usług. Koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych wynosił : w Niepublicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „PRO-MOC” 69,00 zł natomiast w Fundacji na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” 65,00 zł

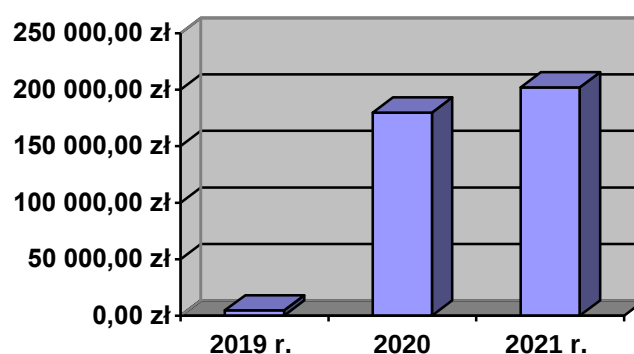
Zakres, formę oraz zasady odpłatności świadczonych usług reguluje rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku (z późn. zmianami) w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w całości finansowane są z budżetu państwa.

Tab. 23a Liczba dzieci korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi – liczba godzin oraz wykonanie budżetu w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba godzin	Wyk. budżetu
2019	25	2568	179.760,00 zł
2020	29	4038	201.900,00 zł
2021	49	4836	323.306,75 zł

Wyk. nr 11a Środki finansowe wydatkowane na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi w latach 2019 – 2021

2.2.2. Wynagrodzenie dla opiekuna za sprawowanie opieki

Na podstawie art.18 ust.1 pkt 9), ust.2, ust.3 oraz art. 53a ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej Ośrodek wypłaca od 2014 roku wynagrodzenie za sprawowanie opieki dla opiekunów prawnych przyznane przez sąd. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Wynagrodzenie to wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd obliczone w stosunku miesięcznym i nie może ono przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

W 2021 roku Ośrodek wypłacił wynagrodzenie 10 osobom w łącznej kwocie 43.917,71 zł. Ogółem wraz z kosztami obsługi wydatkowano kwotę: 44.576,47 zł.

2.3. Decyzje administracyjne z zakresu pomocy społecznej wydane w 2021 roku

Tab. 24 Liczba wydanych decyzji w 2021 roku

Rodzaj zasiłku	Liczba decyzji	
Zasiłki stałe	Razem:	252
	Przyznania:	105
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	147
Dożywianie dorosłych	Razem:	212
	Przyznania:	188
	Odmowy:	3
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	21
Skierowanie do schroniska	Razem:	72
	Przyznania:	67
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	5
Skierowanie do Dziennego Domu „Senior+”	Razem:	63
	Przyznania:	49
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	14
Dożywianie dzieci	Razem:	190
	Przyznania:	170
	Odmowy:	3
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	17
Zasiłki okresowe	Razem:	572
	Przyznania:	536
	Odmowy:	6
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	30
Zasiłki celowe, celowe specjalne	Razem:	1474
	Przyznania:	1315
	Odmowy:	63
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	96

Świadczenie pieniężne na zakup posiłku	Razem:	1643
	Przyznania:	1607
	Odmowy:	6
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	30
Domy Pomocy Społecznej	Razem:	314
	Przyznania:	89
	Odmowy:	5
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	220
Potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych	Razem:	118
	Przyznania:	82
	Odmowy:	17
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	19
Zdarzenia losowe	Razem:	5
	Przyznania:	5
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	0
Kłeska żywiołowa	Razem:	0
	Przyznania:	0
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	0
Usługi opiekuńcze	Razem:	882
	Przyznania:	555
	Odmowy:	7
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	320
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Razem:	58
	Przyznania:	35
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	23
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi	Razem:	92
	Przyznania:	73
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	19
Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych	Razem:	57
	Przyznania:	54
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	3
Usługi opieki wytchnieniowej	Razem:	50
	Przyznania:	39
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	11
Mieszkanie chronione	Razem:	8
	Przyznania:	4
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	4
Ogółem:	Razem:	6062
	Przyznania:	4973
	Odmowy:	110
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	979

2.4. Inne zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim w 2021 roku

2.4.1. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim prowadził ścisłą współpracę z następującymi organizacjami pozarządowymi:

- Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta,
- Konferencja Św. Wincentego A'Paulo,
- Ostrowskie Centrum Pomocy CARITAS,
- Fundacja Głodnych Nakarmić,
- Oddział Fundacji Jesus Christ Security, Chrześcijański Ośrodek Pomocy

Współpracowano ponadto z następującymi instytucjami:

- Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim,
- Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim,
- Wydział Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu,
- Straż Miejska,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Sąd,
- Prokuratura Rejonowa,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna,
- lekarze rodzinni,
- pielęgniarki środowiskowe,

2.4.2. Realizacja zadań w ramach pracy socjalnej

W 2021 roku udzielono pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej 247 rodzinom, w tym 554 osobom w tych rodzinach.

Praca socjalna należy do zadań własnych samorządu gminnego o charakterze obligatoryjnym i jest świadczeniem niepieniężnym. Jest świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód i nie wymaga wydania decyzji przez organ pomocy społecznej.

Praca socjalna jest działalnością mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Zaznaczyć należy, że każda rodzina korzystająca z pomocy finansowej objęta jest pracą socjalną. W ramach pracy socjalnej dokonuje się licznych działań mających na celu poprawę jakości życia osób i rodzin. Takim działaniem jest między innymi zawarcie kontraktu socjalnego, który jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W 2021 roku pracownicy socjalni zawarli 101 kontraktów socjalnych, dla porównania w 2020 roku zawarto 51 kontraktów socjalnych. Wg danych pracowników socjalnych w roku 2021 usamodzielniono 31 osób.

2.4.3. Realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy.

Tutejszy Ośrodek realizuje zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy, rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Jak wynika z danych liczbowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim w roku 2021 pracownicy socjalni wszczęli procedurę „Niebieska Karta” dla 14 rodzin, w których wystąpiła przemoc, pozostałe 426 kart zostało wszczętych przez Policję.

Formularze „Niebieskie Karty” przekazywane są do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2021 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły łącznie 447 formularzy „Niebieska Karta”.

Tab. 25 Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie w latach 2019 – 2021

Instytucja sporządzająca	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Policja	170	420	426
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	13	14	21
Razem	183	434	447

Ogółem w 2021 roku łącznie 398 rodzin, w których występował problem przemocy, zostały objęte działaniami interwencyjnymi, procedurę „Niebieskie Karty” wszczęto 447 razy. Rodziny otrzymały wsparcie w formie poradnictwa. Pracownicy socjalni w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym uczestnictwa w pracach grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego (łącznie w 1212 posiedzeniach), podejmowali następujące działania: diagnozowali sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie; udzielali kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie; prowadzili rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informowali te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ponadto podejmuje się działania wspierające i zapobiegawcze przeciwko przemocy tj. w ramach prowadzonego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej punktu konsultacyjnego rozpowszechniane są broszury i ulotki dotyczące działań wychowawczych w zakresie uświadamiania zjawisk przeciwdziałania przemocy oraz poradnictwo prawne.

Pracownicy Ośrodka czynnie uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego zarządzeniem Prezydenta Miasta Ostrowa Wielkopolskiego z dnia 14 marca 2017 roku, ponadto prowadzą obsługę organizacyjno-techniczną.

2.5 Programy unijne i ministerialne

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021 w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego

Całkowita wartość dofinansowania dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski w ramach programu wyniosła **278 557,41 zł.**

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021 był realizowany w okresie od czerwca 2021r. do grudnia 2021r. Celem głównym programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. Dziećmi niepełnosprawnymi z orzeczeniem o niepełnosprawności wraz ze wskazaniem: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
2. Osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

W ramach realizacji programu objętych pomocą w formie usługi opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania zostały 33 osoby ze znacznych stopniem niepełnosprawności oraz 5 dzieci z niepełnosprawnością ze wskazaniem.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021 w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dofinansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego

Całkowita wartość dofinansowania dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski w ramach programu wyniosła **442 807,60 zł**

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021 był realizowany w okresie od czerwca 2021r. do grudnia 2021r. Głównym celem programu było zapewnienie wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym:

- dzieciom do 16 r. ż z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej i długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji
- osobom posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Celem usług świadczonych przez asystenta osoby niepełnosprawnej było zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego, aktywnego życia i dążenie do poprawy funkcjonowania w środowisku.

W ramach realizacji programu objętych pomocą w formie usługi asystenckiej w miejscu zamieszkania zostało 50 osób ze znacznych stopniem niepełnosprawności oraz 4 dzieci z niepełnosprawnością ze wskazaniem.

II. Realizacja zadań z zakresu wsparcia rodziny

1. Działania wspierające rodzinę

a) Wspieranie rodziny przy udziale asystenta rodziny

Rolą asystenta rodziny jest wejście w życie rodziny i pomoc jej w tym, aby potrafiła samodzielnie rozwiązywać swoje problemy i trudności.

Asystent świadczy pomoc za zgodą rodziny i przy jej aktywnym udziale.

Asystent wspiera rodziny, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych:

- na wniosek pracownika socjalnego,
- na wniosek innych instytucji pomocy społecznej.

Asystent rodziny ustala plan pomocy rodzinie wraz z pracownikiem socjalnym oraz członkami rodziny, a następnie krok po kroku ten plan realizuje.

Rolą asystenta jest przede wszystkim obecność w rodzinie, nie ma on rozwiązywać problemów za rodzinę, ale pomóc jej odkryć jej zasoby, aby mogła ona funkcjonować samodzielnie.

Praca z rodziną jest prowadzona także w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Do zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizowanie planu pracy z rodziną,
- rozwiązywanie problemów socjalnych i wychowawczych,
- motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz do podejmowania pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach podnoszących kompetencje rodzicielskie,
- wspieranie dzieci poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- prowadzenie konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- dokumentowanie pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny rodziny.

W 2021 roku w MOPS zadania asystenta rodziny wykonywało 7 osób zatrudnionych w ramach Programu „Asystent Rodziny 2021 rok” dofinansowanego ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w kwocie 14.000,00 zł.

Zaangażowanie asystenta rodziny w proces poprawy sytuacji rodzinnej może zapobiec lub ograniczyć umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Dane przedstawione w poniższej tabeli pokazują liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zatrudnionego w ramach programu ministerialnego w latach 2019 - 2021

Tab. nr 26 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2019 - 2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba rodzin	102	122	128
Liczba asystentów rodziny	8	7	7

b) Udzielanie konsultacji psychologicznych, pedagogicznych i prawnych

Biorąc pod uwagę problemowość rodzin wychowujących małoletnie dzieci istotnym elementem są dodatkowe działania podejmowane w kierunku przezwyciężania trudności opiekuńczo-wychowawczych. Działania te realizowane są w ramach funkcjonującego punktu konsultacyjnego, gdzie w 2021 roku prawnik udziela konsultacji.

Powyższe dane przedstawia poniższa tabela.

Tab. nr 27 Dane dotyczącego działalności punktu konsultacyjnego w 2021 roku

Wyszczególnienie	Liczba konsultacji
Konsultacje prawne	87

2. Ponoszenie przez samorząd gminy kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej

Analizując liczbę rodzin z terenu Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej oraz liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem należy zauważyć, że liczba ta zwiększyła się o 10 rodzin w 2021 roku w stosunku do roku 2020 i wyniosła odpowiednio w 2020 roku 84 rodziny oraz w 2021 roku 94 rodziny. Również liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej zwiększyła się o 19 dzieci w 2021

roku w stosunku do roku 2020 i wyniosła odpowiednio 102 dzieci przebywających w pieczy zastępczej w roku 2020 oraz 121 dzieci przebywających w pieczy w roku 2021. Powyższe dane przedstawia poniższa tabela.

Tab. nr 28 Liczba rodzin z terenu Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej – ogółem

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba <u>rodzin</u> , z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej	82	84	94
Liczba <u>dzieci</u> umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem z tego:	100	102	121
- w placówkach	21	22	24
- w rodzinach zastępczych	79	80	97

Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski na dzień 31 grudnia 2021 roku ponosiła odpłatność łącznie za 97 dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, z tego za 21 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz za 76 dzieci przebywające w rodzinach zastępczych.

Tab. nr 29 Liczba rodzin z terenu Miasta Ostrowa Wielkopolskiego i liczba dzieci z pieczy zastępczej, za które Gmina ponosi odpłatność

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba <u>rodzin</u> , z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej	52	54	64
Liczba <u>dzieci</u> umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem w tym:	76	81	97
- w placówkach	24	22	21
- w rodzinach zastępczych	52	59	76

Jak wynika z tabeli nr 31 można zauważyć, że w 2021 roku zwiększyła się o 3 liczba dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej w porównaniu do roku 2020.

Tab. nr 30 Dzieci z terenu Miasta Ostrowa Wielkopolskiego umieszczone po raz pierwszy w pieczy zastępczej

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	11	13	17
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych	7	3	2
OGÓŁEM	18	16	19

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady finansowania i wspierania rodzin nakładając na gminę obowiązek ponoszenia odpłatności za dziecko przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej:

- w pierwszym roku pobytu koszt wynosi 10%,
- w drugim roku pobytu koszt wynosi 30%,
- w trzecim roku i następnych latach koszt wynosi 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej wynosi:

- 746,00 zł. dla rodziny zastępczej spokrewnionej,
- 1.131,00 zł. dla rodziny zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Z kolei koszt utrzymania dziecka w Placówce Wsparcia Dziecka i Rodziny w Ostrowie Wielkopolskim w 2021 roku wyniósł 7.310,95 zł.

W oparciu o powyższe zasady finansowania za okres od stycznia do grudnia 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zobowiązany był do partycypowania w kosztach umieszczenia 97 dzieci w pieczy zastępczej na łączną kwotę 824.045,21 zł; z czego za 76 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych kwotę 332.055,31 zł; natomiast za 21 dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej kwotę 491.989,90 zł.

Tab. Nr 31 Budżet przeznaczony na pieczę zastępczą w latach 2019 – 2021

Rok	Liczba dzieci w pieczy		Budżet		Budżet ogółem
	przebywających w rodzinach zastępczych	przebywających w placówkach opiekuńczo wychowawczych	Koszt utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych	Koszt utrzymania dzieci w placówkach	
2019	52	24	191.243,43	429.757,45	621.000,88
2020	59	22	228.695,05	420.397,11	649.092,16
2021	76	21	332.055,31	491.989,90	824.045,21

III. Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych

Dodatki mieszkaniowe są świadczeniem pieniężnym, którego celem jest pokrycie z funduszy publicznych części kosztów utrzymania lokalu, jakie jest obowiązana ponosić osoba uprawniona do otrzymania dodatku.

Od 01 lipca 2021 roku została znowelizowana ustawa z dnia 21 czerwca 2021 r. o dodatkach mieszkaniowych. Zmienił się m. in. druk wniosku oraz sposób wyliczenia dochodu osiąganego przez osobę uprawnioną do tego świadczenia. Uregulowano również niektóre kwestie związane z kryterium metrażowym i tytułem prawnym do lokalu.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom albo podnajemcom lokali mieszkalnych zamieszkującym w tych lokalach,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Kryterium dochodu dla osób, którym przysługuje dodatek mieszkaniowy, w gospodarstwie jednoosobowym wynosi 40%, natomiast w wieloosobowym 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

Ustawodawca dla osób korzystających z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego określił również tzw. powierzchnię normatywną dla gospodarstw domowych w zależności od liczby zamieszkujących osób.

Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres 6 miesięcy licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. Dodatku nie przyznaje się jeżeli jego kwota byłaby niższa niż 0,5% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obowiązującego w dniu wydania decyzji.

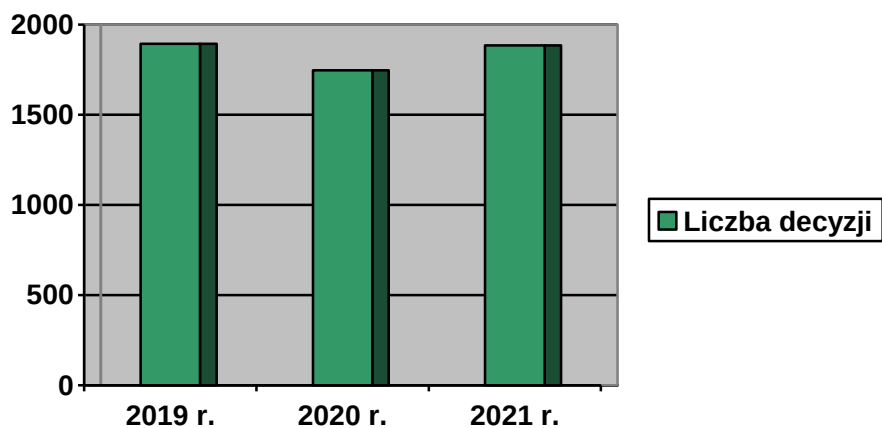
W roku 2021 na realizację świadczeń z tytułu wypłat dodatków mieszkaniowych wydatkowano kwotę 3.162.091,66 zł. Liczba wydanych decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy minimalnie spadła w analizowanym okresie z 1.895 do 1.886, natomiast wzrosła liczba wypłaconych świadczeń. Średnie świadczenie wzrosło z 260,44 zł do 292,92 zł.

Dane szczegółowe zawiera tabela nr 32 oraz wykres 12 i 13.

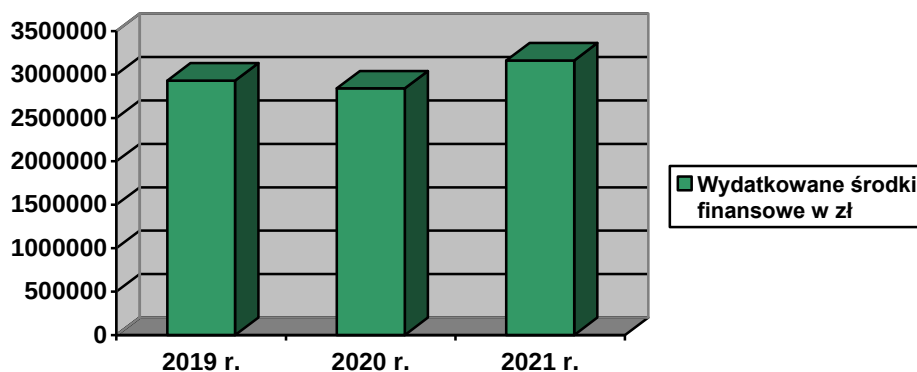
Tab. 32 Liczba wydanych przyznających decyzji administracyjnych z zakresu dodatków mieszkaniowych, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

ROK	Liczba decyzji przyznających	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	1 895	11 250	260,44	2 929 996,61
2020	1 747	10 652	266,62	2 840 079,05
2021	1 886	10 795	292,92	3 162 091,66

Wyk. nr 12 Liczba przyznających decyzji z zakresu dodatków mieszkaniowych w latach 2019-2021

Wyk. nr 13 Środki finansowe wydatkowane na dodatki mieszkaniowe w latach 2019-2021

Ustawa o dodatkach mieszkaniowych umożliwia przeprowadzanie wywiadów środowiskowych u osób, które składają wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Możliwość przeprowadzania wywiadów pozwala przede wszystkim na weryfikowanie zadeklarowanych dochodów z faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy. Jeżeli w wyniku przeprowadzonego wywiadu stwierdzi się wystąpienie rażącej dysproporcji pomiędzy niskimi dochodami wskazanymi w złożonej deklaracji, a faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy, lub faktyczna liczba osób wspólnie stale zamieszkujących i gospodarujących z wnioskodawcą jest mniejsza niż wykazana w deklaracji, organ może odmówić przyznania dodatku mieszkaniowego. Zgodnie z tym przepisem tutejszy Ośrodek, wykorzystując powyższą możliwość, przeprowadził w 2021 roku 2 wywiady. W jednym przypadku wywiad miał wpływ na przyznanie dodatku mieszkaniowego w innej wysokości.

Możliwość przeprowadzania wywiadów środowiskowych jest niewątpliwie dodatkowym narzędziem umożliwiającym weryfikowanie deklarowanych dochodów. Jednak podkreślić należy, iż ustawodawca nie określił jednoznacznie definicji dysproporcji majątkowej. Mało precyzyjny zapis w ustawie oraz orzecznictwo w tym zakresie obniża skuteczność działania w tej kwestii.

Wypłaty w zakresie dodatków mieszkaniowych realizowane są z budżetu miasta. Kwoty przyznanych dodatków mieszkaniowych zostały w pełni zabezpieczone i wypłacone zgodnie z wydanymi decyzjami.

W roku 2021 realizowane były dopłaty do czynszu finansowane z Funduszu przeciwdziałania COVID-19. Dopłata do czynszu stanowiła składnik dodatku mieszkaniowego. Dodatek mieszkaniowy powiększony o dopłatę do czynszu przysługiwał wyłącznie najemcom oraz podnajemcom, którzy utracili dochody w wyniku epidemii COVID-19. Na ten cel otrzymano dotację w wysokości 6 186,71 zł.

Rok 2021 był kolejnym rokiem, w którym tut. Ośrodek realizował finansowane z budżetu państwa zadanie w zakresie zryczałtowanych dodatków energetycznych.

O przyznanie zryczałtowanego dodatku energetycznego może ubiegać się osoba, która:

- 1) ma przyznany dodatek mieszkaniowy w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych,
- 2) jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym,
- 3) zamieszkuje w miejscu dostarczenia energii elektrycznej.

Tab. 33 Liczba przyjętych wniosków, wydanych decyzji administracyjnych z zakresu zryczałtowanych dodatków energetycznych i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019 – 2021

Rok	Liczba wniosków	Liczba decyzji przyznających	Budżet
2019	315	324	26 388,43
2020	292	285	22 390,91
2021	294	279	23 977,60

Zryczałtowane dodatki energetyczne finansowane są z dotacji celowej budżetu państwa.

Średni dodatek energetyczny w roku 2021 wyniósł 15,57 zł.

IV. Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z:

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

1. Świadczenia rodzinne

Ustawa o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka – 1.000 zł;
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400,00 zł;
 - c) samotnego wychowywania dziecka – 193,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci. W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160,00 zł na wszystkie dzieci;
 - d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 95,00 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego;
 - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:
 - 90,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
 - 110,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia;
 - f) rozpoczęcia roku szkolnego – 100,00 zł na dziecko;
 - g) rozpoczęcia rocznego przygotowania przedszkolnego – 100,00 zł na dziecko;
 - h) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:
 - 113,00 zł miesięcznie na dziecko w związku z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły,
 - 69,00 zł miesięcznie na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły.

2. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – 1.000,00 zł.
3. Świadczenia opiekuńcze:
 - a) zasiłek pielęgnacyjny – od 01.01.2019r. do 31.10.2019r. – 184,42 zł miesięcznie i od 01.11.2019r. – 215,84 zł miesięcznie;
 - b) świadczenie pielęgnacyjne – od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. – 1.583,00 zł miesięcznie, od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. – 1.830,00 zł; od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. – 1.971,00 zł;
 - c) specjalny zasiłek opiekuńczy – od 01.11.2018r. – 620,00 zł miesięcznie.
4. Świadczenie rodzicielskie – 1.000,00 zł miesięcznie.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi:

- 1) na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia:
95,00 zł,
- 2) na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia:
124,00 zł,
- 3) na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia:
135,00 zł.

Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, uprawniający do zasiłku rodzinnego:

od 01.11.2015r. - 674,00 zł,

- w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne:

od 01.11.2015r. - 764,00 zł,

- w przypadku ubiegania się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka:

1.922 zł w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

W przypadkach gdy dochód rodziny przekracza kwotę 674,00 lub 764,00 pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, wypłaca się zasiłek rodzinny w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny – tzw. zasada złotówki za złotówkę.

W roku 2021 nastąpił spadek liczby osób uprawnionych do zasiłku rodzinnego. Zmalały również wydatki na ten cel. Dane przedstawia tabela nr 34.

Spadek liczby uprawnionych dotyczy dodatków do zasiłku rodzinnego – dane szczegółowe zawierają tabele: 35, 36, 37, 39, 40. W większości przypadków zmalały również wydatki.

Spadek liczby uprawnionych nastąpił w zasiłku pielęgnacyjnym. Nieznacznie zmalały również wydatki na ten cel - dane szczegółowe zawiera tabela nr 41.

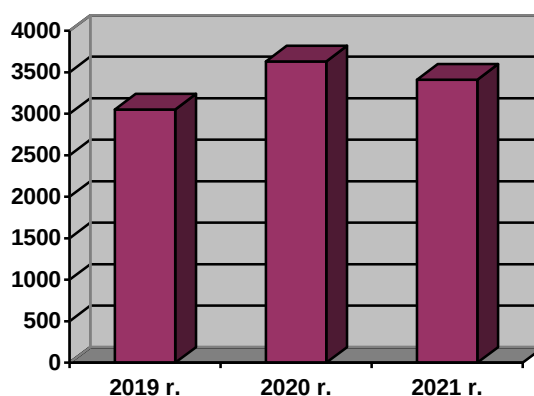
Wzrost liczby uprawnionych nastąpił w świadczeniu pielęgnacyjnym. Nastąpił również wzrost wydatków na to świadczenie - szczegółowe dane zawiera tabela nr 42.

Spadek liczby uprawnionych wraz ze spadkiem wydatków wystąpił w przypadku specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka tzw. becikowego – tabela 43 i 44.

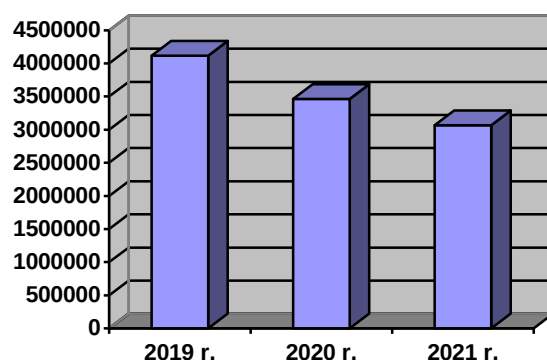
Tab. 34 Liczba osób, którym przyznano zasiłek rodzinny, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	3.051	36.610	112,48	4.117.897,43
2020	3.630	30.776	112,55	3.463.718,62
2021	3.413	26.974	113,73	3.068.015,47

Wyk. nr 14 Liczba osób korzystających z zasiłków rodzinnych w latach 2019 - 2021

**Wyk. nr 15 Środki finansowe wydatkowane na zasiłki rodzinne w latach
2019 - 2021**

Tab. 35 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. urodzenia dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	161	215	712,64	153.217,40
2020	114	136	858,66	116.778,43
2021	91	123	753,14	92.636,29

Tab. 36 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	110	1.195	379,35	453.328,09
2020	113	828	378,05	313.027,02
2021	95	694	385,00	267.191,64

Tab. 37 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. samotnego wychowania dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	135	1.721	193,76	333.460,79
2020	129	1.503	189,65	285.050,34
2021	124	1.356	191,06	259.081,43

Tab. 38 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	235	2.503	104,42	261.363,94
2020	236	2.468	103,63	255.757,38
2021	236	2.310	104,75	241.992,13

Tab. 39 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	1.371	3.539	54,73	193.677,76
2020	1.197	3.296	51,65	170.241,79
2021	1.058	2.733	55,42	151.486,11

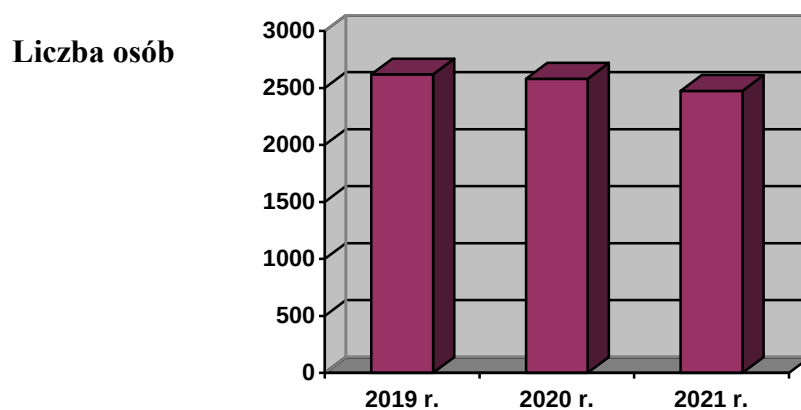
Tab. 40 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	353	4.589	91,99	422.147,88
2020	349	4.581	91,48	419.072,90
2021	331	4.403	93,21	410.421,88

Tab. 41 Liczba osób, którym przyznano zasiłek pielęgnacyjny, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

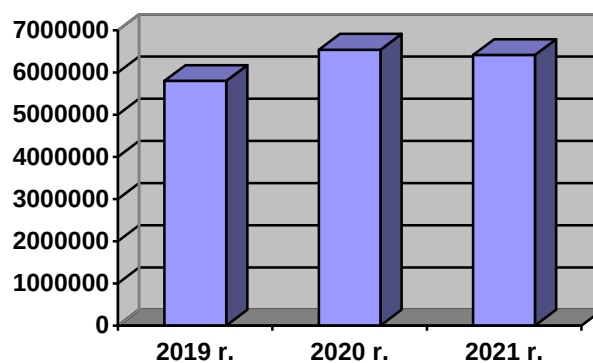
Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	2.619	30.587	189,53	5.797.089,00
2020	2.581	30.280	215,78	6.533.678,00
2021	2.474	29.700	215,83	6.410.165,00

Wyk. nr 16 Liczba osób korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych w latach 2019 - 2021

Wyk. nr 17 Środki finansowe wydatkowane na zasiłki pielęgnacyjne w latach 2019– 2021

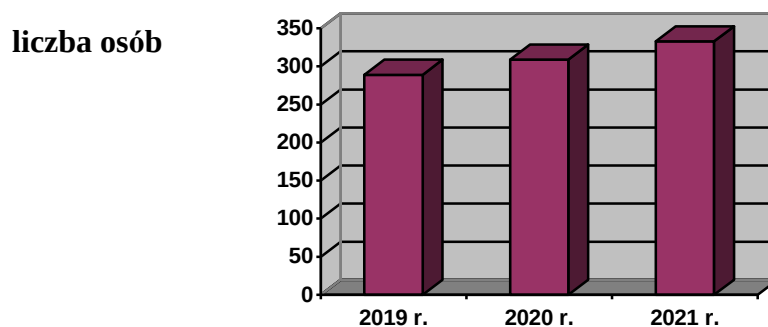
zł

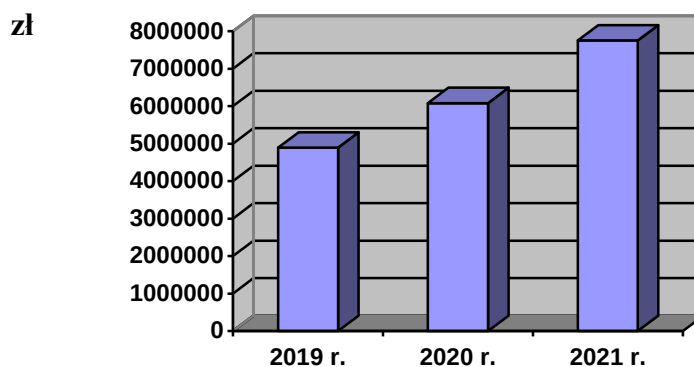
Tab. 42 Liczba osób, którym przyznano świadczenie pielęgnacyjne, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	289	3.095	1.580,50	4.891.643,00
2020	309	3.328	1.826,89	6.079.893,00
2021	333	3.996	1940,69	7.755.032,00

Wyk. nr 18 Liczba osób korzystających ze świadczeń pielęgnacyjnych w latach 2019 - 2021

Wyk. nr 19 Środki finansowe wydatkowane na świadczenia pielęgnacyjne w latach 2019 - 2021

Tab. 43 Liczba osób, którym przyznano specjalny zasiłek opiekuńczy, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	74	641	617,80	396.007,00
2020	53	605	616,93	373.241,00
2021	46	499	612,85	305.813,00

Tab. 44 Liczba osób, którym przyznano jednorazową zapomogę z tyt. urodzenia dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	446	446	1.000,00	446.000,00
2020	388	388	1.000,00	388.000,00
2021	349	368	1.000,00	368.000,00

2. Świadczenie rodzicielskie

Rok 2021 był szóstym rokiem realizowania świadczenia rodzinnego – świadczenia rodzicielskiego. Świadczenie rodzicielskie przysługuje matce albo ojcu dziecka w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie przez okres 52 tygodni w przypadku urodzenia dziecka, gdy rodzic dziecka nie posiada uprawnień do zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu Pracy jako okres urlopu macierzyńskiego.

Tab. 45 Liczba osób, którym przyznano świadczenie rodzicielskie, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019 – 2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	266	1.721	903,55	1.555.013,50
2020	238	1.507	915,45	1.379.577,00
2021	215	1.412	914,16	1.290.800,00

3. Zasiłek dla opiekuna

W 2021 r. Ośrodek kontynuował wypłatę zasiłków dla opiekuna na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

W 2021 r. wypłacono świadczenie 14 osobom w łącznej wysokości 89.420,00 zł. Od zasiłku opłacono także składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w łącznej wysokości 9.896,00 zł oraz składki zdrowotne w wysokości 4.589,00 zł.

4. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od jego rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli jego egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej: do ukończenia 18 roku życia albo do ukończenia 25 roku życia w przypadku, gdy osoba uprawniona uczy się w szkole lub w szkole wyższej; bezterminowo, jeżeli osoba uprawniona legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty od 01.01.2019r. do 31.09.2019r. - 725 zł, od 01.10.2019r. do 30.09.2020r. – 800,00 zł, a od 01.10.2020r. – 900,00 zł.

Art. 9 ust. 2a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów stanowi, że w przypadku gdy dochód rodziny przekracza kwotę, o której mowa w ust. 2 o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o która został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeśli osoba uprawniona:

przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (tj. w domu pomocy społecznej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, a także szkole wojskowej lub innej szkole zapewniającej nieodpłatnie pełne utrzymanie), albo przebywa w pieczy zastępczej; zawarła związek małżeński.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500 zł.

Zmiany w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego na skutek zmiany wysokości zasądzonych alimentów dokonuje się po wpływie tytułu wykonawczego do komornika

sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne od miesiąca, w którym nastąpiła zmiana wysokości zasądzonych alimentów.

W 2021 roku uprawnione do świadczenia z funduszu alimentacyjnego były 453 osoby. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego, w porównaniu z latami poprzednimi nieznacznie wzrosły i wyniosły 2.371.771,02 zł.

Dane szczegółowe zawiera tabela 46.

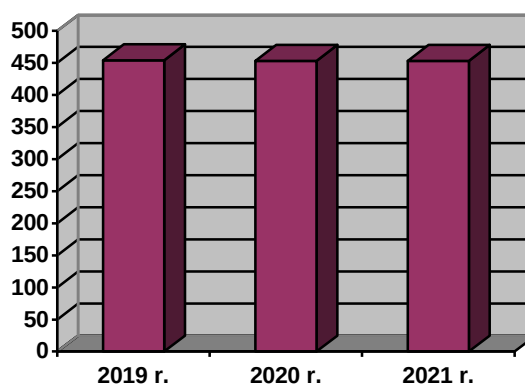
Dłużnicy alimentacyjni z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwrócili w 2021 r. kwotę 1.195.319,43 zł. (w 2020 roku kwotę 1.121.890,65 zł).

Tab. 46 Liczba osób, którym przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	454	6.008	411,34	2.471.342,63
2020	453	5.566	421,52	2.346.207,00
2021	453	5.633	421,04	2.371.771,02

Wyk. nr 20 Liczba osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2019 - 2021

liczba osób

5. Świadczenia wychowawcze 500+

Rok 2021 był piątym rokiem realizowania zadań ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wprowadzającej nowe świadczenie – świadczenie wychowawcze 500+.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na ich utrzymaniu, opiekunowi prawnemu dziecka, dyrektorowi domu pomocy społecznej. Świadczenie wychowawcze przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.

Z dniem 1 lipca 2019r. weszła w życie ustawa z dnia 26 kwietnia 2019r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wprowadzająca zmiany w Programie „Rodzina 500+”. Od 1 lipca 2019r. świadczenie wychowawcze na każde dziecko ma charakter powszechny i przysługuje niezależnie od dochodu rodziny. Nowy okres świadczeniowy trwa od 01.06.2021r. do 31.05.2022r.

W 2021 r. przyjęto 8.749 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego. Wydano 8.727 informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego. Liczba rodzin mających w 2021 roku ustalone prawo do świadczenia wychowawczego to 8.500 rodzin. Wpłacono 143.136 świadczeń. Najwyższa miesięczna kwota wypłaconych świadczeń jednej rodzinie to 3500,00 zł (na 7 dzieci).

W 2021 roku wypłacono świadczenia wychowawcze w wysokości 71.949.907,21 zł.

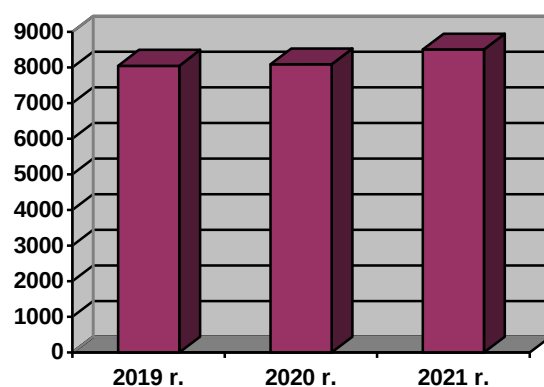
Tab. 47 Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie wychowawcze, liczba dzieci, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019 - 2021

Rok	Liczba rodzin uprawnionych do świadczenia wychowawczego	Liczba dzieci mających ustalone prawo do świadczenia wychowawczego		Liczba świadczeń wypłaconych		Kwota wypłaconych świadczeń
		ogółem	w tym na pierwsze dziecko	ogółem	w tym na pierwsze dziecko	
2019	8.046	12.045	-	106.687	-	53.099.298,20
2020	8.087	12.542	-	143.136	-	71.224.977,16
2021	8.500	12.832	-	143.417	-	71.949.907,21

297 rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej otrzymało świadczenie wychowawcze 500+, co stanowi 3,49 % rodzin uprawnionych do świadczenia wychowawczego 500+.

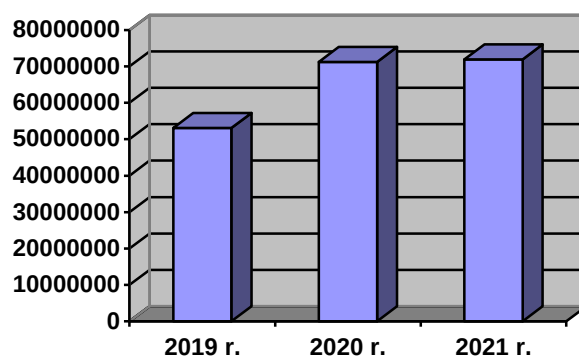
Wyk. nr 21 Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego 500+ w latach 2019 - 2021

Liczba rodzin

Wyk. nr 22 Środki finansowe wydatkowane na świadczenia wychowawcze 500+ w latach 2019 - 2021

zł

6. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Od 1 stycznia 2017 r., z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł, przyznawanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016, poz. 1860).

Świadczenie to przysługuje bez względu na osiągnięte dochody.

Aby uzyskać jednorazowe świadczenie, konieczne jest spełnienie kilku warunków.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia należy złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie zostanie pozostawiony bez rozpoznania.

Ponadto, podstawowym warunkiem jest posiadanie przez dziecko zaświadczenia lekarskiego, potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie powinno być wystawione przez lekarza, z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą NFZ zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Ponadto, podobnie jak w przypadku jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowego), jednorazowe świadczenie przysługiwać będzie tylko w sytuacji, gdy matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu. Fakt ten należy potwierdzić odpowiednim zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną.

W 2021r. jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000,00 zł, wypłacono 9 osobom na 9 niepełnosprawnych dzieci.

Łącznie wydatki na ten cel wyniosły 36.000,00 zł.

Tab. 48 Liczba osób, którym przyznano świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2019-2021

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	8	8	4.000,00	32.000,00
2020	7	7	4.000,00	28.000,00
2021	9	9	4.000,00	36.000,00

**Tab. 49 Zestawienie wydatków Działu Świadczeń Rodzinnych
w latach 2019 – 2021**

Rodzaj wydatku	2019 rok	2020 rok	2021r.
Świadczenia rodzinne	17.441.407,27	19.713.642,73	20.671.622,74
Fundusz Alimentacyjny	2.471.342,63	2.360.764,72	2.368.843,14
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	1.128.981,99	1.339.727,68	1.634.414,89
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	253.000,00	316.606,71	403.888,05
Wydatki bieżące na realizację świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	660.795,52	689.815,29	730.563,63
Zasiłek dla opiekuna wraz z odsetkami	164.920,00	126.980,00	89.420,00
Jednorazowe świadczenie w wys. 4.000,00 zł	32.000,00	28.000,00	36.000,00
Świadczenie wychowawcze 500+	53.800.919,65	71.835.576,68	71.949.907,21
Świadczenie dobry start	2.399.390,16	2.424.820,00	2.863,94
Razem	78.352.757,22	98.835.933,81	97.887.523,60

V. Budżet i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2021 roku na zadania z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych wydatkował środki finansowe w wysokości 126.392.521,87 zł. Wykonanie budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2021 roku przedstawia poniższa tabela.

Tab. 50 Wykonanie budżetu MOPS za 2021 rok

L.p.	Wyszczególnienie	Środki ogółem	Środki miasta	Budżet państwa	Inne środki
I	Pomoc społeczna w tym:	4.811.581,44	1.186.301,33	3.625.280,11	0,00
1.	zasiłki okresowe	505.997,05	11.182,07	494.814,98	0,00
2.	zasiłki celowe	548.876,66	548.876,66	0,00	0,00
3.	program „Posilek w szkole i w domu”	1.505.104,20	589.796,50	915.307,70	0,00
4.	Dożywianie w kwarantannie	52,50	52,50	0,00	0,00
5.	zasiłki stałe	2.039.072,80	0,00	2.039.072,80	0,00
6.	składki na ubezpieczenie zdrowotne	176.084,63	0,00	176.084,63	0,00
II	Specjalistyczne usługi opiekuńcze-zlecone	1.167.752,55	0,00	1.167.752,55	0,00
III	Koszt pobytu podopiecznych w DPS	4.825.736,50	4.825.736,50	0,00	0,00
IV	Mieszkanie chronione	65.411,62	65.411,62	0,00	0,00
V	Przeciwdziałanie przemocy	47.042,75	47.042,75	0,00	0,00
VI	Pieczą zastępczą	1.242.933,45	1.228.933,45	0,00	14.000,00
VII	Koszty opiekun prawny	44.576,47	0,00	44.576,47	0,00
VIII	Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	3.186.069,26	3.162.091,66	23.977,60	0,00
IX	Świadczenia rodzinne i alimentacyjne w tym:	25.845.332,45	0,00	25.845.332,45	0,00
	- składki na ubezpieczenie zdrowotne	403.888,05	0,00	403.888,05	0,00
X	Świadczenia wychowawcze	71.949.907,21	0,00	71.949.907,21	0,00
XI	Świadczenie „Dobry start”	2.863,94	0,00	2.863,94	0,00
XII	Potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych – koszty obsługi	14.060,88	0,00	14.060,88	0,00
XIII	Utrzymanie OPS w tym:	12.423.498,60	11.901.322,61	522.175,99	0,00
	- koszt usług opiekuńczych	7.276.967,64	7.049.416,36	0,00	0,00
	RAZEM:	125.626.767,12	22.416.839,92	103.195.927,20	14.000,00
XIV	Projekt „Usługi opiekuńcze dostępne dla mieszkańców Ostrowa Wielkopolskiego”, w tym:	38.203,03	0,00	4.021,38	34.181,65
	- koszt usług opiekuńczych	38.203,03	0,00	4.021,38	34.181,65
XV	Dopłaty do czynszu – Fundusz Przeciwdz. Covid-19	6.186,71	0,00	0,00	6.186,71
XVI	„Opieka Wytchnieniowa” w ramach Solidarnościowego Funduszu, w tym:	278.557,41	0,00	0,00	278.557,41
	koszty usług opiekuńczych	273.095,70	0,00	0,00	273.095,70
XVII	„Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej w ramach Solidarnościowego Funduszu	442.807,60	0,00	0,00	442.807,60
	OGÓŁEM:	126.392.521,87	22.416.839,92	103.199.948,58	775.733,37

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim w 2021 roku przeciętnie zatrudnienie wynosiło 212,00 etatów. Zatrudnienie w poszczególnych działach wynosiło:

- Dział Pomocy Środowiskowej	29,00 etatów
- Dział Wsparcia Rodziny	8,00 etatów
- Dział Usług Opiekuńczych	133,50 etatów, w tym 124,50 opiekunek
- Dział Świadczeń	6,00 etatów
- Dział Dodatków Mieszkaniowych	4,00 etaty
- Dział Finansowo-Organizacyjny	14,00 etatów
- Dział Świadczeń Rodzinnych	15,50 etatów
- Dyrekcja	2,00 etaty

Zatrudnienie pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych finansowane było ze środków budżetu państwa.

W ramach programu Asystent Rodziny na 2021 r. sfinansowaliśmy **7 etatów asystentów rodziny**.

W ramach programów:

- „**Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej**” 38 osób świadczyło usługi na umowę zlecenie.
- „**Opieka wytchnieniowa**” – 25 osób świadczyło usługi na umowę zlecenie.

**WYKAZ POTRZEB
W ZAKRESIE
POMOCY SPOŁECZNEJ**

1. Potrzeba utworzenia Domu Pomocy Społecznej

Istnieje potrzeba utworzenia domu dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle, somatycznie chorych, spełniającego standard określony w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Z danych statystycznych wynika, że jest duże zapotrzebowanie na tę formę pomocy.

Tab. 51 Liczba mieszkańców miasta Ostrowa Wielkopolskiego kierowanych w danym roku do Domu Pomocy Społecznej

Rok	Liczba
2019	48
2020	33
2021	42

Koszty, jakie ponosi samorząd, wzrastają z roku na rok. W roku 2021 liczba osób, za których gmina ponosiła odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej, wyniosła 147 osób na kwotę 4.825.736,50 zł.

Tab. 52 Wydatki poniesione za pobyt w Domach Pomocy Społecznej

Rok	Kwota w zł
2019	3.629.420,37
2020	4.082.434,51
2021	4.825.736,50

Tab. 53 Osoby kierowane w danym roku do domów pomocy społecznej

Rok	Liczba osób skierowanych do DPS					
	Ogółem	Do DPS w Powiecie Ostrowskim				Do DPS poza Powiatem Ostrowskim
		Razem Powiat	Ostrów	Odolanów	Psary	
2019	48	21	13	2	6	27
2020	33	19	11	2	6	14
2021	42	17	11	3	3	25

Tab. 54 Środki finansowe przekazane w danym roku do domów pomocy społecznej

Rok	Środki finansowe przekazane do DPS					
	Ogółem	Do DPS w Powiecie Ostrowskim				Do DPS poza Powiatem Ostrowskim
		Razem Powiat	Ostrów	Odolanów	Psary	
2018	3.077.628,74	1.451.355,04	782.648,30	60.873,01	607.833,73	1.626.273,70
2019	3.629.420,37	1.649.380,96	907.853,05	92.004,36	649.523,55	1.980.039,41
2020	4.082.434,51	1.869.777,74	971.796,85	158.614,82	739.366,07	2.212.656,77
2021	4.825.736,50	2.344.841,89	1.233.603,90	216.940,79	894.297,20	2.480.894,61

2. Potrzeba rozwijania form wsparcia asystenta rodziny i poradnictwa rodzinnego

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy wynika, że na terenie Miasta Ostrowa Wielkopolskiego liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 128 rodzin, natomiast liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej ogółem wynosiła 121 dzieci, z czego 24 dzieci przebywało w placówkach opiekuńczo wychowawczych, natomiast 97 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych.

Zadania asystenta, które zostały określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, to m.in: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, w tym udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; w rozwiązywaniu problemów socjalnych; psychologicznych; problemów wychowawczych z dziećmi; wspieranie aktywności społecznej rodzin; podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin; prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci; sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach; współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Ponadto ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem” do zadań asystenta rodziny wprowadza koordynację działań na rzecz wsparcia kobiet w ciąży i rodzin.

Wspomniane ustawy, tj.: o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” mówią o obligatoryjności przydzielenia rodzinie asystenta rodziny w przypadku występowania trudności opiekuńczo wychowawczych rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim kompleksowo realizuje działania na rzecz rodzin w zakresie przewyższania trudności opiekuńczo wychowawczych udzielając rodzinom poradnictwa prawnego oraz wsparcia psychologa, gdzie w tym zakresie należałoby w dalszym ciągu kontynuować zadania.

4. Potrzeba rozwijania usług opiekuńczych i zabezpieczenia środków finansowych na ich realizację

Długość życia w Polsce wydłuża się, w związku z tym rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Z uwagi na starzenie się społeczeństwa w ostatnich latach następuje systematyczny wzrost liczby osób wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, usług asystenckich lub opieki wytchnieniowej.

1. Realizacja usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych ma na celu sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi wsparcia umożliwiając im jak najdłuższe pozostanie w ich naturalnym środowisku.
2. Kontynuacja Programu „Opieka wytchnieniowa” adresowanego do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem, niekorzystających z innych form usług. Priorytetem świadczenia tego rodzaju pomocy jest zapewnienie chwili odpoczynku od codziennej, trudnej i wyczerpującej opieki nad osobami chorymi.
3. Kontynuacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, którego ideą jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym w stopniu znacznym wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowania w życiu społecznym.

5. Kontynuacja współpracy z organizacjami pozarządowymi

Istnieje nadal potrzeba współpracy z organizacjami pozarządowymi, realizującymi zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej dot.:

- schronienia,
- prowadzenia świetlic socjoterapeutycznych,

- dożywania.

Organizacje pozarządowe stanowią istotne ogniwo w systemie pomocy społecznej, dlatego ważne jest, aby wspierać ich działania i współpracować w realizacji wspólnych celów.